

บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

1. ข้อมูลทั่วไป

บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) เป็นบริษัทมหาชนซึ่งจัดตั้งและมีภูมิลำเนาในประเทศไทย โดยมีบริษัท แลนด์เอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท ควอลิตี้ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทยเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ธุรกิจหลักของบริษัทฯคือการจำหน่ายสินค้าและให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการตกแต่ง ก่อสร้าง ต่อเติมและซ่อมแซมอาคารบ้านและที่อยู่อาศัยแบบครบวงจรและให้บริการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจค้าปลีก รวมถึงการให้เช่าพื้นที่ และให้บริการที่เกี่ยวข้อง ที่อยู่ตามที่จดทะเบียนของบริษัทฯอยู่ที่ 31 ถนนประชาชื่นนนทบุรี ตำบลบางเขน อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีสาขารวม 108 สาขา (2560: 102 สาขา) (เฉพาะบริษัทฯ: 90 สาขา 2560: 84 สาขา)

2. เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน

2.1 งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยแสดงรายการในงบการเงินตามข้อกำหนดในประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2560 ออกตามความในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นงบการเงินฉบับที่บริษัทฯใช้เป็นทางการตามกฎหมาย งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษแปลจากงบการเงินฉบับภาษาไทย

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมเว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

2.2 เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงินรวม

ก) งบการเงินรวมนี้จัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินของบริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “บริษัทฯ”) และบริษัทย่อย (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “บริษัทย่อย”) ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้นใน ประเทศ	อัตราร้อยละ ของการถือหุ้น	
			2561	2560
			ร้อยละ	ร้อยละ
บริษัท มาร์เก็ต วิลเลจ จำกัด	บริหารพื้นที่ให้เช่าและ ให้บริการด้าน สาธารณูปโภค	ไทย	100.00	100.00

ชื่อบริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้นใน ประเทศ	อัตราร้อยละ ของการถือหุ้น	
			2561 ร้อยละ	2560 ร้อยละ
Home Product Center (Malaysia) Sdn. Bhd.	ค้าปลีกสินค้าเกี่ยวกับบ้าน และให้บริการที่เกี่ยวข้อง แบบครบวงจร	มาเลเซีย	100.00	100.00
บริษัท ผนกา โสม เซ็นเตอร์ จำกัด	ค้าปลีก ค้าส่ง วัสดุก่อสร้าง และสินค้าเกี่ยวกับบ้าน	ไทย	99.99	99.99
บริษัท ดีซี เซอร์วิส เซ็นเตอร์ จำกัด	บริหารจัดการคลังสินค้า และขนส่งสินค้า	ไทย	99.99	99.99

- ข) บริษัทฯจะถือว่ามี การควบคุมกิจการที่เข้าไปลงทุนหรือบริษัทย่อยได้ หากบริษัทฯมีสิทธิได้รับ หรือมีส่วนได้เสียในผลตอบแทนของกิจการที่เข้าไปลงทุน และสามารถใช้อำนาจในการ สั่งการกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินผลตอบแทนนั้นได้
- ค) บริษัทฯนำงบการเงินของบริษัทย่อยมารวมในการจัดทำงบการเงินรวมตั้งแต่วันที่บริษัทฯมี อำนาจในการควบคุมบริษัทย่อยจนถึงวันที่บริษัทฯสิ้นสุดการควบคุมบริษัทย่อยนั้น
- ง) งบการเงินของบริษัทย่อยได้จัดทำขึ้น โดยใช้นโยบายการบัญชีที่สำคัญเช่นเดียวกันกับของ บริษัทฯ
- จ) สินทรัพย์และหนี้สินตามงบการเงินของบริษัทย่อยซึ่งจัดตั้งในต่างประเทศแปลงค่าเป็น เงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ส่วนรายได้และค่าใช้จ่าย แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนถัวเฉลี่ยรายเดือน ผลต่างซึ่งเกิดขึ้นจากการแปลง ค่าดังกล่าวได้แสดงไว้เป็นรายการ “ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินที่เป็นเงินตรา ต่างประเทศ” ในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
- ฉ) ยอดคงค้างระหว่างบริษัทฯและบริษัทย่อย รายการค้าระหว่างกันที่มีสาระสำคัญได้ถูกตัดออก จากงบการเงินรวมนี้แล้ว
- ช) ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม คือ จำนวนกำไรหรือขาดทุนและสินทรัพย์สุทธิ ของบริษัทย่อยส่วนที่ไม่ได้เป็นของบริษัทฯ และแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของ กำไรหรือขาดทุนรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินรวม

2.3 บริษัทฯจัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อยตามวิธีราคาทุน

3. มาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่

ก. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

ในระหว่างปี บริษัทฯและบริษัทย่อยได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2560) จำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561 มาถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงและอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัตินี้ไม่มีผลกระทบต่ออย่างเป็นการสำคัญต่องบการเงินของบริษัทฯและบริษัทย่อย

ข. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่จะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562

สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2561) และฉบับใหม่จำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการให้แนวปฏิบัติทางบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐาน

ฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยเชื่อว่ามาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงดังกล่าวส่วนใหญ่จะไม่มีผลกระทบต่ออย่างเป็นการสำคัญต่องบการเงินเมื่อนำมาถือปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 ใช้แทนมาตรฐานการบัญชีและการตีความมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาก่อสร้าง
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้ - รายการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับบริการโฆษณา
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง สัญญาสำหรับการก่อสร้าง
(ปรับปรุง 2560) อสังหาริมทรัพย์

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 18 เรื่อง การโอนสินทรัพย์จากลูกค้า
(ปรับปรุง 2560)

กิจการต้องใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 กับสัญญาที่ทำกับลูกค้าทุกสัญญา ยกเว้นสัญญาที่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีฉบับอื่น มาตรฐานฉบับนี้ได้กำหนดหลักการ 5 ขั้นตอนสำหรับการรับรู้รายได้ที่เกิดขึ้นจากสัญญาที่ทำกับลูกค้า โดยกิจการจะรับรู้รายได้ในจำนวนเงินที่สะท้อนถึงสิ่งตอบแทนที่กิจการคาดว่าจะมีสิทธิได้รับจากการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการที่ได้ส่งมอบให้แก่ลูกค้า และกำหนดให้กิจการต้องใช้ดุลยพินิจและพิจารณาข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในการพิจารณาตามหลักการในแต่ละขั้นตอน

ฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยอยู่ระหว่างการพิจารณาผลกระทบตามหลักการ 5 ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นรวมถึงพิจารณาการรับรู้รายได้ค่าบริการจัดส่งและรายได้ค่าติดตั้ง โดยแยกรับรู้รายได้ระหว่างรายได้จากการขายสินค้า และรายได้ค่าบริการจัดส่งและติดตั้ง โดยรายได้จากการขายสินค้าควรรับรู้รายได้เมื่อโอนอำนาจควบคุมในสินค้าให้แก่ลูกค้าแล้ว กล่าวคือเมื่อมีการส่งมอบสินค้า ส่วนรายได้ค่าบริการจัดส่งรับรู้เมื่อให้บริการเสร็จสิ้นและรายได้ค่าติดตั้งควรรับรู้ตลอดช่วงเวลาให้บริการ และพิจารณาจัดประเภทรายการค่าใช้จ่ายในการจัดส่งสินค้าใหม่ จากเดิมที่จัดประเภทอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขายและจัดจำหน่าย เป็นต้นทุนในการให้บริการ เพื่อให้สอดคล้องกับรายได้ค่าบริการจัดส่ง

ค. มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงินที่จะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563

ในระหว่างปีปัจจุบัน สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน ประกอบด้วยมาตรฐานและการตีความมาตรฐาน จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ฉบับที่ 7 การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน

ฉบับที่ 9 เครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการบัญชี

ฉบับที่ 32 การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ฉบับที่ 16 การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ

ฉบับที่ 19 การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มดังกล่าวข้างต้น กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดประเภท และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือราคาทุนตัดจำหน่ายโดยพิจารณาจากประเภทของตราสารทางการเงิน ลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาและแผนธุรกิจของกิจการ (Business Model) หลักการเกี่ยวกับวิธีการคำนวณการด้อยค่าของเครื่องมือทางการเงิน โดยใช้แนวคิดของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และหลักการเกี่ยวกับการบัญชีป้องกันความเสี่ยง รวมถึงการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน และเมื่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มนี้มีผลบังคับใช้ จะทำให้มาตรฐานการบัญชี การตีความมาตรฐานการบัญชี และแนวปฏิบัติทางการบัญชีบางฉบับที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันถูกยกเลิกไป ปัจจุบันฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยอยู่ระหว่างการประเมินผลกระทบที่อาจมีต่องบการเงินในปีที่เริ่มนำมาตรฐานกลุ่มดังกล่าวมาถือปฏิบัติ

4. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 การรับรู้รายได้

รายได้จากการขายสินค้า

รายได้จากการขายสินค้านับรับรู้เมื่อบริษัทฯและบริษัทย่อยได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว รายได้จากการขายแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้าโดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบหลังจากหักส่วนลดแล้ว

รายได้จากการขายสินค้า - โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า

บริษัทฯและบริษัทย่อยได้จัดให้มีโปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า โดยจะให้คะแนนสะสมแก่ลูกค้าที่ซื้อสินค้าจากบริษัทฯและบริษัทย่อย ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นส่วนลดในการซื้อสินค้าในอนาคต บริษัทฯและบริษัทย่อยบันทึบบัญชีมูลค่าจากรายการขายให้กับคะแนนสะสมด้วยมูลค่ายุติธรรมของคะแนนสะสมดังกล่าว และทยอยรับรู้เป็นรายได้เมื่อลูกค้ามาใช้สิทธิและบริษัทฯและบริษัทย่อยได้ปฏิบัติตามสัญญาภาระผูกพันนั้น

รายได้จากลูกค้า

บริษัทฯและบริษัทย่อยมีข้อตกลงทางการค้ากับลูกค้าซึ่งเป็นข้อตกลงทางธุรกิจทั่วไป ที่เกี่ยวข้องกับผลตอบแทนจากปริมาณการสั่งซื้อสินค้า และค่าสนับสนุนทางการตลาด บริษัทฯและบริษัทย่อยรับรู้รายได้จากลูกค้าเมื่อเข้าเงื่อนไขตามสัญญาและสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ รายได้จากลูกค้าบางส่วนรับรู้เป็นส่วนหักจากต้นทุนสินค้าที่ขายและสินค้าคงเหลือ ส่วนที่ยังไม่ได้รับชำระแสดงเป็น “ลูกหนี้อื่น” หรือแสดงเป็นยอดสุทธิหักจาก “เจ้าหนี้การค้า” ในงบแสดงฐานะการเงินขึ้นอยู่กับเงื่อนไขในข้อตกลงกับลูกค้า

รายได้ค่าเช่าและค่าบริการ

บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้รายได้จากการให้เช่าพื้นที่และการให้บริการที่เกี่ยวข้องตามแต่ละงวดที่ได้ให้บริการตามระยะเวลาของสัญญาเช่าและบริการ

รายได้ค่าบริการอื่น

รายได้ค่าบริการอื่นรับรู้เมื่อบริษัทฯ และบริษัทย่อยได้ให้บริการแล้ว

ดอกเบี้ยรับ

ดอกเบี้ยรับถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

เงินปันผลรับ

เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อบริษัทฯ และบริษัทย่อยมีสิทธิในการรับเงินปันผล

4.2 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคาร และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มาและไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

4.3 ลูกหนี้การค้า

ลูกหนี้การค้าแสดงมูลค่าตามจำนวนมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้

4.4 สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือแสดงมูลค่าตามราคาทุน (วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

ส่วนลดรับจากปริมาณการซื้อซึ่งบริษัทฯ และบริษัทย่อยได้รับจากผู้ขายจะบันทึกลดมูลค่าของสินค้าที่เกี่ยวข้องและรับรู้ในส่วนของกำไรหรือขาดทุนเมื่อสินค้านั้นขายได้

4.5 เงินลงทุน

เงินลงทุนในบริษัทย่อยที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุน

4.6 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนในราคาทุนซึ่งรวมต้นทุนการทำรายการ หลังจากนั้น บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะบันทึกอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนด้วยราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนคำนวณจากราคาทวนโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจโดยประมาณ 3 - 37 ปี โดยไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดินและสินทรัพย์ระหว่างติดตั้งและก่อสร้าง ค่าเสื่อมราคาของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนรวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้ผลต่างระหว่างจำนวนเงินที่ได้รับสุทธิจากการจำหน่ายกับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในงวดที่ตัดรายการอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนออกจากบัญชี

4.7 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทวน อาคารและอุปกรณ์แสดงมูลค่าตามราคาทวนหักค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทวนโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจโดยประมาณดังนี้

อาคาร	-	20 - 30 ปี
อาคารบนที่ดินเช่าและส่วนปรับปรุงอาคาร	-	ตามอายุการใช้งานแต่ไม่เกินอายุสัญญาเช่า
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	-	1 - 10 ปี
เครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงาน	-	3 - 10 ปี
ยานพาหนะ	-	5 ปี

ค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดินและสินทรัพย์ระหว่างติดตั้งและก่อสร้าง

บริษัทฯ และบริษัทย่อยตัดรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ออกจากบัญชี เมื่อจำหน่ายสินทรัพย์หรือคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากการใช้ รายการผลกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์จะรับรู้ในส่วนของกำไรหรือขาดทุนเมื่อบริษัทฯ และบริษัทย่อยตัดรายการสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชี

4.8 ต้นทุนการกู้ยืม

ต้นทุนการกู้ยืมของเงินกู้ที่ใช้ในการได้มาหรือการก่อสร้างสินทรัพย์ที่ต้องใช้ระยะเวลาในการแปลงสภาพให้พร้อมใช้หรือขาย ได้ถูกนำไปรวมเป็นราคาทวนของสินทรัพย์จนกว่าสินทรัพย์นั้นจะอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามที่มุ่งประสงค์ ส่วนต้นทุนการกู้ยืมอื่นถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดรายการ ต้นทุนการกู้ยืมประกอบด้วยดอกเบี้ยและต้นทุนอื่นที่เกิดขึ้นจากการกู้ยืมนั้น

4.9 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกต้นทุนเริ่มแรกของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามราคาทุน ภายหลังจากการรับรู้รายการเริ่มแรกของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเพื่อการด้อยค่าสะสม (ถ้ามี) ของสินทรัพย์นั้น

บริษัทฯ และบริษัทย่อยตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน (คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์) ที่มีอายุการให้ประโยชน์จำกัดอย่างมีระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์นั้น (10 ปี) และจะประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์นั้นเกิดการด้อยค่า บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะทบทวนระยะเวลาการตัดจำหน่ายและวิธีการตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนดังกล่าวทุกสิ้นปีเป็นอย่างน้อย ค่าตัดจำหน่ายรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

4.10 สิทธิการเช่า

สิทธิการเช่าแสดงตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเพื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) บริษัทฯ และบริษัทย่อยตัดจำหน่ายสิทธิการเช่าโดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุของสัญญาเช่า

ค่าตัดจำหน่ายรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

4.11 รายการธุรกิจกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัทฯ หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมบริษัทฯ หรือถูกบริษัทฯ ควบคุมไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับบริษัทฯ

นอกจากนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังหมายรวมถึงบริษัทร่วมและบุคคลหรือกิจการที่มีสิทธิออกเสียงโดยทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งทำให้มีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญต่อบริษัทฯ ผู้บริหารสำคัญ กรรมการหรือพนักงานของบริษัทฯ ที่มีอำนาจในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของ บริษัทฯ

4.12 สัญญาเช่าระยะยาว

สัญญาเช่าที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน สัญญาเช่าการเงินจะบันทึกเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่าหรือมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะบันทึกเป็นหนี้สินระยะยาว ส่วนดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนตลอดอายุของสัญญาเช่า สินทรัพย์ที่ได้มาตามสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่เช่า

สัญญาเช่าที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ที่ความเล็งและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ ไม่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน จำนวนเงินที่จ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงาน รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุนตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุของสัญญาเช่า

4.13 เงินตราต่างประเทศ

บริษัทฯ แสดงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นสกุลเงินบาท ซึ่งเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯ รายการต่างๆของแต่ละกิจการที่รวมอยู่ในงบการเงินรวมวัดมูลค่าด้วยสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของแต่ละกิจการนั้น

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งอยู่ในสกุลเงินตราต่างประเทศได้แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

กำไรและขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนได้รวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

4.14 การด้อยค่าของสินทรัพย์

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน บริษัทฯและบริษัทย่อยจะทำการประเมินการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่นหรือสิทธิการเช่า หากมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวอาจด้อยค่า บริษัทฯและบริษัทย่อยรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าเมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ทั้งนี้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหมายถึงมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า ในการประเมินมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ บริษัทฯและบริษัทย่อยประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์และคำนวณคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันโดยใช้อัตราคิดลดก่อนภาษีที่สะท้อนถึงการประเมินความเสี่ยงในสภาพตลาดปัจจุบันของเงินสดตามระยะเวลาและความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสินทรัพย์ที่กำลังพิจารณาอยู่ ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย บริษัทฯและบริษัทย่อยใช้แบบจำลองการประเมินมูลค่าที่ดีที่สุดซึ่งเหมาะสมกับสินทรัพย์ ซึ่งสะท้อนถึงจำนวนเงินที่กิจการสามารถจะได้มาจากการจำหน่ายสินทรัพย์หักด้วยต้นทุนในการจำหน่าย โดยการจำหน่ายนั้นผู้ซื้อกับผู้ขายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระ ในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

บริษัทฯและบริษัทย่อยจะรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

หากในการประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ มีข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่าผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่รับรู้ในงวดก่อนได้หมดไปหรือลดลง บริษัทฯและบริษัทย่อยจะประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้น และจะกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้ในงวดก่อนก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงประมาณการที่ใช้กำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนภายหลังจากการรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าครั้งล่าสุด โดยมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นจากการกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าต้องไม่สูงกว่ามูลค่าตามบัญชีที่ควรจะเป็นหากกิจการไม่เคยรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ในงวดก่อนๆ บริษัทฯและบริษัทย่อยจะบันทึกกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์โดยรับรู้ไปยังส่วนของกำไรหรือขาดทุนทันที

4.15 ผลประโยชน์ของพนักงาน

ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน

บริษัทฯและบริษัทย่อยรับรู้ เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส และเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

โครงการสะสมหุ้นสำหรับพนักงาน (Employee Joint Investment Program หรือ EJIP)

บริษัทฯได้จัดตั้งโครงการสะสมหุ้นสำหรับพนักงาน (EJIP) ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานที่เข้าร่วมโครงการจ่ายสะสมและเงินที่บริษัทฯจ่ายสมทบให้พนักงานที่เข้าร่วมโครงการเป็นรายเดือน โดยมีรายละเอียดโครงการตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 22 บริษัทฯจะบันทึกเงินสมทบโครงการเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

ผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงาน

โครงการสมทบเงิน

บริษัทฯและบริษัทย่อยและพนักงานของบริษัทและบริษัทย่อยได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานจ่ายสะสมและเงินที่บริษัทฯและบริษัทย่อยจ่ายสมทบให้เป็นรายเดือน สินทรัพย์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แยกออกจากสินทรัพย์ของบริษัทฯและบริษัทย่อย เงินที่บริษัทฯและบริษัทย่อยจ่ายสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในปีที่เกิดรายการ

โครงการผลประโยชน์หลังออกจากงาน

บริษัทฯและบริษัทย่อยมีภาระสำหรับเงินชดเชยที่ต้องจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อออกจากงานตามกฎหมายแรงงาน ซึ่งบริษัทฯและบริษัทย่อยถือว่าเงินชดเชยดังกล่าวเป็นโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานสำหรับพนักงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยคำนวณหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจางานของพนักงาน โดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) โดยผู้เชี่ยวชาญอิสระได้ทำการประเมินภาระผูกพันดังกล่าวตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจางานของพนักงานจะรับรู้ทันทีในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

ต้นทุนบริการในอดีตจะถูกรับรู้ทั้งจำนวนในกำไรหรือขาดทุนทันทีที่มีการแก้ไขโครงการหรือลดขนาดโครงการ หรือเมื่อกิจการรับรู้ต้นทุนการปรับโครงสร้างที่เกี่ยวข้อง

4.16 ประมาณการหนี้สิน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะบันทึกประมาณการหนี้สินไว้ในบัญชีเมื่อภาระผูกพันซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตได้เกิดขึ้นแล้ว และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยจะเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจไปเพื่อปลดปล่อยภาระผูกพันนั้น และบริษัทฯ และบริษัทย่อยสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

4.17 ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ประกอบด้วยภาษีเงินได้ปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ปัจจุบัน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้ปัจจุบันตามจำนวนที่คาดว่าจะจ่ายให้กับหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐ โดยคำนวณจากกำไรทางภาษีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายภาษีอากร

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานกับฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องนั้น โดยใช้อัตราภาษีที่มีผลบังคับใช้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการ แต่รับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีรวมทั้งผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ในจำนวนเท่าที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้นั้น

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงานและจะทำการปรับลดมูลค่าตามบัญชีดังกล่าว หากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะไม่มีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ประโยชน์

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นหากภาษีที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับรายการที่ได้บันทึกโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น

4.18 การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่คาดว่าจะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือเป็นราคาที่จะต้องจ่ายเพื่อโอนหนี้สินให้ผู้อื่น โดยรายการดังกล่าวเป็นรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย (ผู้ร่วมในตลาด) ณ วันที่วัดมูลค่า บริษัทฯ และบริษัทย่อยใช้ราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้นในกรณีที่ไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่มีลักษณะเดียวกันหรือไม่สามารถหาราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะประมาณมูลค่ายุติธรรมโดยใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ และพยายามใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่จะวัดมูลค่ายุติธรรมนั้นให้มากที่สุด

ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมที่ใช้วัดมูลค่าและเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินในงบการเงินแบ่งออกเป็นสามระดับตามประเภทของข้อมูลที่นำมาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

- ระดับ 1 ใช้ข้อมูลราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันในตลาดที่มีสภาพคล่อง
- ระดับ 2 ใช้ข้อมูลอื่นที่สามารถสังเกตได้ของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางตรงหรือทางอ้อม
- ระดับ 3 ใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินในอนาคตที่กิจการประมาณขึ้น

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะประเมินความจำเป็นในการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินที่ถืออยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานที่มีการวัดมูลค่ายุติธรรมแบบเกิดขึ้นประจำ

5. การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการในเรื่องที่มีความไม่แน่นอนเสมอ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและต่อข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการที่สำคัญมีดังนี้

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้

ในการประมาณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากลูกหนี้แต่ละราย โดยคำนึงถึงประสบการณ์การเก็บเงินในอดีต อายุของหนี้ที่ค้างค้างและสภาวะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เป็นต้น

ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้ำคงเหลือ

ในการประมาณค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้ำคงเหลืออันเนื่องมาจากการสูญหาย เสื่อมสภาพหรือล้าสมัย ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสินค้ำคงเหลือนั้น ซึ่งพิจารณาจากการวิเคราะห์ในรายละเอียดเกี่ยวกับวงจรอายุของสินค้ำ สภาพของสินค้ำและระยะเวลาในการเก็บสินค้ำ ตลอดจนการแข่งขันทางการตลาด สภาพเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม

สัญญาเช่า

ในการพิจารณาประเภทของสัญญาเช่าว่าเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานหรือสัญญาเช่าทางการเงิน ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินเงื่อนไขและรายละเอียดของสัญญาเพื่อพิจารณาว่าบริษัทฯและบริษัทย่อยได้โอนหรือรับโอนความเสี่ยงและผลประโยชน์ในสินทรัพย์ที่เช่าดังกล่าวแล้วหรือไม่

อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน และที่ดิน อาคารและอุปกรณ์/ค่าเสื่อมราคา

ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน และอาคารและอุปกรณ์ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องทำการประมาณอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือเมื่อเลิกใช้งานของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน และอาคาร และอุปกรณ์ และต้องทบทวนอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือใหม่หากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

นอกจากนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องสอบทานการค้ำของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน และที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ในแต่ละช่วงเวลาและบันทึกขาดทุนจากการค้ำหากคาดว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ในการนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์รายได้และค่าใช้จ่ายในอนาคตซึ่งเกี่ยวข้องกับสินทรัพย์นั้น

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

บริษัทฯและบริษัทย่อยจะรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและขาดทุนทางภาษีที่ไม่ได้ใช้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทฯและบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวและขาดทุนนั้น ในการนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประมาณการว่าบริษัทฯและบริษัทย่อยควรรับรู้จำนวนสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเป็นจำนวนเท่าใด โดยพิจารณาถึงจำนวนกำไรทางภาษีที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตในแต่ละช่วงเวลา

ผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานตามโครงการผลประโยชน์

หนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานประมาณขึ้นตามหลักคณิตศาสตร์ ประกันภัย ซึ่งต้องอาศัยข้อสมมติฐานต่างๆ ในการประมาณการนั้น เช่น อัตราคิดลด อัตราการขึ้นเงินเดือนในอนาคต อัตราณณะ และอัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน เป็นต้น

6. รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ในระหว่างปี บริษัทฯและบริษัทย่อยมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามที่ตกลงกันระหว่างบริษัทฯและบริษัทย่อย และบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		นโยบายการกำหนดราคา
	2561	2560	2561	2560	
รายการธุรกิจกับบริษัทย่อย					
(ได้ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)					
รายได้จากการขาย	-	-	159,421	79,817	ต้นทุนบวกกำไรส่วนเพิ่ม
รายได้ค่าเช่าและค่าบริการ	-	-	273,369	268,734	เดือนละ 3 ล้านบาท และ 19 ล้านบาท (2560: เดือนละ 3 ล้านบาท และ 19 ล้านบาท)
รายได้ค่าบริการจัดการ	-	-	87,072	118,336	ตามต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง และตามอัตราที่ระบุไว้ในสัญญา
ค่าบริการรับ	-	-	105,169	62,109	ตามต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงและตามอัตราที่ระบุไว้ในสัญญา
ค่าบริการจ่าย	-	-	375,650	317,161	ตามต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง และตามอัตราที่ระบุไว้ในสัญญา
ค่าใช้จ่ายอื่น	-	-	11,327	16,957	ตามต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงและตามอัตราที่ระบุไว้ในสัญญา
ดอกเบี้ยรับ	-	-	116,174	152,059	ร้อยละ 3.00 และ 4.50 ต่อปี (2560: ร้อยละ 4.50 และ 4.75 ต่อปี)
ดอกเบี้ยจ่าย	-	-	2,048	1,750	ร้อยละ 1.75 ต่อปี
รายการธุรกิจกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน					
รายได้จากการขาย	34,815	36,952	34,815	36,952	ราคาลด
รายได้ค่าเช่าและค่าบริการ	20,293	17,744	20,293	17,744	ตามอัตราที่ระบุไว้ในสัญญา
ดอกเบี้ยรับ	25,426	24,366	25,426	24,366	ร้อยละ 0.25 - 1.50 ต่อปี (2560: ร้อยละ 0.25 - 0.80 ต่อปี)
ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	23,219	23,796	23,219	23,796	ร้อยละของรายได้ แต่ไม่น้อยกว่าอัตราขั้นต่ำ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมียอดคงค้างกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งแสดงในงบแสดงฐานะการเงินรวมอยู่ในรายการดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
เงินฝากสถาบันการเงิน				
(แสดงรวมในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด)				
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ⁽¹⁾	5,498,732	1,744,446	5,437,262	1,695,780
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น				
บริษัทย่อย	-	-	398,212	254,083
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ⁽¹⁾	553	609	553	609
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ⁽²⁾	8,306	3,918	8,256	3,875
รวม	8,859	4,527	407,021	258,567
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย	-	-	2,870,000	3,337,970
เงินประกันการเช่า				
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ⁽¹⁾	3,000	3,000	3,000	3,000
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น				
บริษัทย่อย	-	-	40,739	28,703
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ⁽¹⁾	1,753	1,743	1,753	1,743
รวม	1,753	1,743	42,492	30,446
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย	-	-	139,134	100,000

ลักษณะความสัมพันธ์กับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน

(1) มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ร่วมกัน

(2) เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่

เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯได้ให้กู้ยืมเงินแบบไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันแก่บริษัทย่อย จำนวน 2,870 ล้านบาท (2560: 3,338 ล้านบาท) ชำระดอกเบี้ยเป็นรายเดือนในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.00 ต่อปี (2560: ร้อยละ 4.50 ต่อปี) ครอบคลุมค้ำประกันเงินต้นเมื่อทางถาม โดยมีรายการเคลื่อนไหวในระหว่างปีดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ	ในระหว่างปี		ยอดคงเหลือ
	ณ วันที่	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ณ วันที่
	1 มกราคม 2561			31 ธันวาคม 2561
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัท เมกา โสม เซ็นเตอร์ จำกัด	3,284,000	3,850,000	(4,264,000)	2,870,000
Home Product Center (Malaysia) Sdn. Bhd.	53,970	20,300	(74,270)	-
รวม	3,337,970	3,870,300	(4,338,270)	2,870,000

ยอดลดลงของเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่ Home Product Center (Malaysia) Sdn. Bhd. ในระหว่างปี เป็นผลจากโครงการแปลงหนี้เป็นทุนตามที่กล่าวในหมายเหตุ 11

เงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ ได้กู้ยืมเงินแบบไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันจากบริษัทย่อยจำนวน 139 ล้านบาท (2560: 100 ล้านบาท) ชำระดอกเบี้ยเป็นรายเดือนในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.75 ต่อปี ครอบคลุมกำหนดชำระคืนเงินต้นเมื่อทวงถาม โดยมีรายการเคลื่อนไหวในระหว่างปีดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ	ในระหว่างปี		ยอดคงเหลือ
	ณ วันที่	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ณ วันที่
	1 มกราคม 2561			31 ธันวาคม 2561
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัท มาร์เก็ต วิลเลจ จำกัด	100,000	159,134	(120,000)	139,134

ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานที่ให้แก่กรรมการและผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ผลประโยชน์ระยะสั้น	190,718	196,927	180,505	178,412
ผลประโยชน์หลังออกจากงาน	12,651	5,660	11,701	4,613
รวม	203,369	202,587	192,206	183,025

7. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
เงินสด	260,665	241,676	206,766	183,718
เงินฝากธนาคาร	1,597,087	623,237	1,416,515	415,347
เงินฝากประจำ	4,380,000	1,640,000	4,380,000	1,640,000
รวม	6,237,752	2,504,913	6,003,281	2,239,065

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำมีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 0.125 - 1.40 ต่อปี (2560: ร้อยละ 0.25 - 1.00 ต่อปี)

8. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้การค้า	286,232	160,721	268,133	147,735
ลูกหนี้อื่น	1,701,295	1,623,612	1,561,933	1,442,279
รายได้ค้างรับ	11,092	12,224	343,934	234,978
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	1,998,619	1,796,557	2,174,000	1,824,992

ลูกหนี้การค้า

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้การค้า	97,915	42,293	84,068	38,475
ลูกหนี้บัตรเครดิตและอุปถัมภ์	188,667	121,487	184,415	112,319
รวม	286,582	163,780	268,483	150,794
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(350)	(3,059)	(350)	(3,059)
รวมลูกหนี้การค้า - สุทธิ	286,232	160,721	268,133	147,735

ยอดคงค้างของลูกหนี้การค้า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 แยกตามอายุหนี้ที่ค้างค้ำได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้การค้า				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	258,802	157,353	222,522	138,890
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 3 เดือน	27,061	5,707	45,537	11,271
3 - 6 เดือน	104	59	6	7
6 - 12 เดือน	222	26	49	-
มากกว่า 12 เดือน	393	635	369	626
รวม	286,582	163,780	268,483	150,794
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(350)	(3,059)	(350)	(3,059)
รวมลูกหนี้การค้า - สุทธิ	286,232	160,721	268,133	147,735

ลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้อื่นส่วนใหญ่ประกอบด้วยลูกหนี้ที่เกิดจากการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการสนับสนุนการขายและลูกหนี้จากการให้เช่าพื้นที่และบริการอื่นที่เกี่ยวข้อง

ยอดคงเหลือของลูกหนี้อื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 แยกตามอายุหนี้ที่ค้างค้ำได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ลูกหนี้อื่น				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	831,659	764,644	759,189	678,110
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 3 เดือน	852,623	815,056	787,095	745,995
3 - 6 เดือน	9,898	22,908	8,726	15,538
6 - 12 เดือน	10,294	12,855	9,599	6,184
มากกว่า 12 เดือน	13,856	36,608	12,324	23,036
รวม	1,718,330	1,652,071	1,576,933	1,468,863
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(17,035)	(28,459)	(15,000)	(26,584)
รวมลูกหนี้อื่น - สุทธิ	1,701,295	1,623,612	1,561,933	1,442,279

9. สินค้ำคงเหลือ

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
สินค้ำคงเหลือ	13,048,131	13,097,419	10,645,848	10,533,532
หัก: รายการปรับลดราคาทุน				
ให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	(545,407)	(482,288)	(510,302)	(453,172)
สุทธิ	12,502,724	12,615,131	10,135,546	10,080,360
หัก: สินค้ำที่จ่ายชำระค่าสินค้ำ				
เมื่อขาย	(1,812,970)	(1,816,936)	(1,440,945)	(1,462,457)
ส่วนลดจากการซื้อสินค้ำ	(444,305)	(455,205)	(387,605)	(390,605)
สินค้ำคงเหลือ - สุทธิ	10,245,449	10,342,990	8,306,996	8,227,298

ในระหว่างปีปัจจุบัน บริษัทฯและบริษัทย่อยบันทึกการปรับลดราคาทุนของสินค้ำคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นจำนวน 151 ล้านบาท (2560: 158 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 126 ล้านบาท 2560: 136 ล้านบาท) โดยแสดงเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการบริหาร และมีการกลับรายการปรับลดมูลค่าสินค้ำคงเหลือเป็นจำนวน 88 ล้านบาท (2560: 86 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 69 ล้านบาท 2560: 73 ล้านบาท) โดยนำไปหักจากมูลค่าของสินค้ำคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างปี

10. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	105,554	138,380	78,217	102,855
ภาษีซื้อรอใบกำกับ	62,491	36,586	60,163	34,276
อื่นๆ	11,966	26,436	10,266	11,031
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	180,011	201,402	148,646	148,162

11. เงินลงทุนในบริษัทย่อย

เงินลงทุนในบริษัทย่อยตามที่แสดงในงบการเงินเฉพาะกิจการมีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

ชื่อบริษัท	ทุนเรียกชำระแล้ว		สัดส่วนเงินลงทุน		ราคาทุน		เงินปันผลที่บริษัทฯรับระหว่างปี	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560	2561	2560
			(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
บริษัท มาร์เก็ต วิลเลจ จำกัด	5,000	5,000	100.00	100.00	5,000	5,000	-	-
Home Product Center (Malaysia) Sdn. Bhd.	514,469	437,177	100.00	100.00	514,469	437,177	-	-
บริษัท เมกา โฮม เซ็นเตอร์ จำกัด	1,500,000	1,500,000	99.99	99.99	1,500,000	1,500,000	-	-
บริษัท ดีซี เซอร์วิส เซ็นเตอร์ จำกัด	2,500	2,500	99.99	99.99	2,500	2,500	-	-
					2,021,969	1,944,677	-	-

ในระหว่างปี มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของเงินลงทุนในบริษัทย่อย ดังนี้

Home Product Center (Malaysia) Sdn. Bhd.

เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2561 Home Product Center (Malaysia) Sdn. Bhd. ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทฯ ถือหุ้นในอัตราร้อยละ 100 มีมติอนุมัติโครงการแปลงหนี้เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบริษัทฯ เป็นทุน ซึ่งประกอบด้วยเงินต้นจำนวน 74 ล้านบาท และดอกเบี้ยค้างจ่ายจำนวน 3 ล้านบาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 77 ล้านบาท (10 ล้านมาเลเซียริงกิต) โดยบริษัทย่อยจะออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนให้แก่บริษัทฯ เป็นจำนวนเดียวกัน (“ธุรกรรม”) โดยเมื่อธุรกรรมเสร็จสิ้นจะทำให้บริษัทย่อยมีทุนจดทะเบียนเพิ่มขึ้นจากเดิมจำนวน 437 ล้านบาท (49 ล้านมาเลเซียริงกิต) เป็นทุนจดทะเบียนใหม่จำนวน 514 ล้านบาท (59 ล้านมาเลเซียริงกิต) อย่างไรก็ตามธุรกรรมนี้ไม่มีผลทำให้สัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทฯ ในบริษัทย่อยเปลี่ยนแปลง โดยบริษัทย่อยดำเนินขั้นตอนตามกฎหมายเสร็จสิ้นแล้วสำหรับธุรกรรมนี้ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2561

12. อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

มูลค่าตามบัญชีของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม			
	ที่ดินและส่วนปรับปรุงที่ดิน	อาคารและอุปกรณ์	สินทรัพย์ระหว่างติดตั้งและก่อสร้าง	รวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561				
ราคาทุน	150,000	4,107,487	-	4,257,487
หัก: ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(1,645,414)	-	(1,645,414)
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ	150,000	2,462,073	-	2,612,073
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560				
ราคาทุน	150,000	4,057,121	1,721	4,208,842
หัก: ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(1,394,361)	-	(1,394,361)
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ	150,000	2,662,760	1,721	2,814,481

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ที่ดินและส่วนปรับปรุงที่ดิน	อาคารและอุปกรณ์	สินทรัพย์ระหว่างติดตั้งและก่อสร้าง	รวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561				
ราคาทุน	992,980	4,107,487	-	5,100,467
หัก: ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(1,645,414)	-	(1,645,414)
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ	992,980	2,462,073	-	3,455,053
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560				
ราคาทุน	1,326,862	4,057,121	1,721	5,385,704
หัก: ค่าเสื่อมราคาสะสม	-	(1,394,361)	-	(1,394,361)
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ	1,326,862	2,662,760	1,721	3,991,343

การกระทบยอดมูลค่าตามบัญชีของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนสำหรับปี 2561 และ 2560 แสดง
ได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	2,814,481	3,046,951	3,991,343	3,889,931
ซื้อเพิ่ม	53,192	52,587	53,192	52,587
รับโอนจากที่ดิน อาคารและ อุปกรณ์				
- ราคาทุน	-	-	-	333,882
โอนไปที่ดิน อาคารและอุปกรณ์				
- ราคาทุน	-	-	(333,882)	-
จำหน่ายและตัดจำหน่าย				
- มูลค่าสุทธิตามบัญชี	(1,410)	(425)	(1,410)	(425)
ค่าเสื่อมราคา	(254,190)	(284,632)	(254,190)	(284,632)
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	2,612,073	2,814,481	3,455,053	3,991,343

มูลค่ายุติธรรมของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 แสดงได้
ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง	5,847	5,205	5,847	5,205
ที่ดิน	-	-	843	1,177

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มูลค่ายุติธรรมของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนใช้เกณฑ์
การประเมินราคาสินทรัพย์ดังนี้

- ที่ดินถือตามราคาซื้อขายมา ฝ่ายบริหารเชื่อว่ามูลค่ายุติธรรมไม่มีผลแตกต่างอย่างมีสาระสำคัญ
กับราคาซื้อ
- ตามมูลค่ายุติธรรมซึ่งประเมินโดยผู้ประเมินราคาอิสระโดยใช้เกณฑ์วิธีพิจารณาจากรายได้
(Income Approach) สำหรับที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง ข้อสมมติฐานหลักที่ใช้ในการประเมิน
มูลค่ายุติธรรมของอาคารดังกล่าวประกอบด้วย อัตราผลตอบแทน อัตราเงินเพื่อ อัตราการเช่า
พื้นที่ และอัตราการเติบโตระยะยาวของค่าเช่า

13. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม						รวม
	ที่ดินและ ส่วนปรับปรุง ที่ดิน	อาคารและ สิ่งปลูกสร้าง	อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์	เครื่องคกแต่ง และเครื่องใช้ สำนักงาน	ยานพาหนะ	สินทรัพย์ ระหว่างติดตั้ง และก่อสร้าง	
ราคาทุน							
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	8,197,965	25,352,237	593,527	7,344,104	72,688	1,003,998	42,564,519
ซื้อเพิ่ม	333,882	220,098	60,571	346,023	440	1,562,975	2,523,989
จำหน่ายและตัดจำหน่าย	-	(35,956)	(13,304)	(109,201)	(529)	(162)	(159,152)
โอนเข้า (ออก)	-	2,191,248	155	77,455	-	(2,268,858)	-
ผลต่างจากการแปลงค่า งบการเงิน	-	646	55	600	-	537	1,838
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	8,531,847	27,728,273	641,004	7,658,981	72,599	298,490	44,931,194
ซื้อเพิ่ม	26,111	92,986	58,332	262,365	9,963	2,048,251	2,498,008
จำหน่ายและตัดจำหน่าย	-	(47,968)	(13,373)	(116,522)	(2,588)	(697)	(181,148)
โอนเข้า (ออก)	-	628,860	426	48,294	-	(677,580)	-
ผลต่างจากการแปลงค่า งบการเงิน	-	(7,361)	(574)	(7,839)	-	(717)	(16,491)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	8,557,958	28,394,790	685,815	7,845,279	79,974	1,667,747	47,231,563
ค่าเสื่อมราคาสะสม							
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	-	7,429,215	485,693	4,971,931	50,519	-	12,937,358
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	1,623,411	65,594	944,658	8,251	-	2,641,914
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนที่ จำหน่ายและตัดจำหน่าย	-	(34,301)	(12,929)	(106,324)	(505)	-	(154,059)
ผลต่างจากการแปลงค่า งบการเงิน	-	108	32	240	-	-	380
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	-	9,018,433	538,390	5,810,505	58,265	-	15,425,593
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	1,717,220	64,074	827,770	5,850	-	2,614,914
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนที่ จำหน่ายและตัดจำหน่าย	-	(26,257)	(13,291)	(113,250)	(2,155)	-	(154,953)
ผลต่างจากการแปลงค่า งบการเงิน	-	(1,625)	(428)	(4,255)	-	-	(6,308)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	10,707,771	588,745	6,520,770	61,960	-	17,879,246
ค่าเผื่อการด้อยค่า							
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	41,430	46,020	-	-	-	-	87,450
ลดลงระหว่างปี	-	(4,320)	-	-	-	-	(4,320)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	41,430	41,700	-	-	-	-	83,130
ลดลงระหว่างปี	(30,000)	(28,000)	-	-	-	-	(58,000)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	11,430	13,700	-	-	-	-	25,130
มูลค่าสุทธิตามบัญชี							
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	8,490,417	18,668,140	102,614	1,848,476	14,334	298,490	29,422,471
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	8,546,528	17,673,319	97,070	1,324,509	18,014	1,667,747	29,327,187
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี							
2560 (จำนวน 2,525 ล้านบาท รวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขาย ส่วนที่เหลือรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการบริหาร)							2,641,914
2561 (จำนวน 2,482 ล้านบาท รวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขาย ส่วนที่เหลือรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการบริหาร)							2,614,914

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ						รวม
	ที่ดินและ ส่วนปรับปรุง ที่ดิน	อาคารและ สิ่งปลูกสร้าง	อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์	เครื่องตกแต่ง และเครื่องใช้ สำนักงาน	ยานพาหนะ	สินทรัพย์ ระหว่างติดตั้ง และก่อสร้าง	
ราคาทุน							
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	7,205,484	21,253,247	548,025	6,351,923	71,910	920,312	36,350,901
ซื้อเพิ่ม	333,882	162,693	47,054	212,964	440	1,014,528	1,771,561
จำหน่ายและตัดจำหน่าย	-	(35,956)	(12,855)	(107,687)	(529)	(162)	(157,189)
โอนไปอสังหาริมทรัพย์ เพื่อการลงทุน	(333,882)	-	-	-	-	-	(333,882)
โอนเข้า (ออก)	-	1,706,610	-	16,255	-	(1,722,865)	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	7,205,484	23,086,594	582,224	6,473,455	71,821	211,813	37,631,391
ซื้อเพิ่ม	26,111	47,416	55,408	230,462	9,963	1,965,698	2,335,058
จำหน่ายและตัดจำหน่าย	-	(14,569)	(13,298)	(115,347)	(2,588)	(697)	(146,499)
โอนจากอสังหาริมทรัพย์ เพื่อการลงทุน	333,882	-	-	-	-	-	333,882
โอนเข้า (ออก)	-	501,644	426	48,294	-	(550,364)	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	7,565,477	23,621,085	624,760	6,636,864	79,196	1,626,450	40,153,832
ค่าเสื่อมราคาสะสม							
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	-	6,991,275	459,511	4,561,558	49,852	-	12,062,196
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	1,365,126	53,297	729,454	8,140	-	2,156,017
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนที่ จำหน่ายและตัดจำหน่าย	-	(34,301)	(12,802)	(105,162)	(505)	-	(152,770)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	-	8,322,100	500,006	5,185,850	57,487	-	14,065,443
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	1,423,716	52,177	600,287	5,850	-	2,082,030
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนที่ จำหน่ายและตัดจำหน่าย	-	(9,000)	(13,229)	(112,194)	(2,155)	-	(136,578)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	9,736,816	538,954	5,673,943	61,182	-	16,010,895
ค่าเผื่อการด้อยค่า							
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	41,430	46,020	-	-	-	-	87,450
ลดลงระหว่างปี	-	(4,320)	-	-	-	-	(4,320)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	41,430	41,700	-	-	-	-	83,130
ลดลงระหว่างปี	(30,000)	(28,000)	-	-	-	-	(58,000)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	11,430	13,700	-	-	-	-	25,130
มูลค่าสุทธิตามบัญชี							
31 ธันวาคม 2560	7,164,054	14,722,794	82,218	1,287,605	14,334	211,813	23,482,818
31 ธันวาคม 2561	7,554,047	13,870,569	85,806	962,921	18,014	1,626,450	24,117,807
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี							
2560 (จำนวน 2,091 ล้านบาท รวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขาย ส่วนที่เหลือรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการบริหาร)							2,156,017
2561 (จำนวน 2,021 ล้านบาท รวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขาย ส่วนที่เหลือรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการบริหาร)							2,082,030

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯและบริษัทย่อยมียอดคงเหลือของยานพาหนะและอุปกรณ์ซึ่งได้มาภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน โดยมีมูลค่าสุทธิตามบัญชีเป็นจำนวนเงิน 14 ล้านบาท (2560: 10 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 14 ล้านบาท 2560: 8 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีอาคารและอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้วแต่ยังใช้งานอยู่ มูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ดังกล่าวมีจำนวนเงินประมาณ 6,147 ล้านบาท (2560: 4,220 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 5,798 ล้านบาท 2560: 4,167 ล้านบาท)

ในระหว่างปี 2559 บริษัทฯมีที่ดินบางส่วนถูกเวนคืนโดยพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนเพื่อก่อสร้างทางหลวงพิเศษโดยพาดผ่านทับที่ดินบางส่วนของบริษัทจำนวน 4 แปลง บริษัทฯได้ตั้งค่าเพื่อการด้อยค่าที่ดิน และอาคารบนที่ดินดังกล่าวจำนวน 32 ล้านบาท และ 20 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้บริษัทฯได้มีการยื่นต่อศาลปกครองกลางเกี่ยวกับราคาเวนคืนของที่ดินดังกล่าวเพื่อเรียกร้องเงินค่าทดแทนเพิ่มเติม ต่อมาในปี 2561 ทางคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้เสนอเงินค่าทดแทนใหม่ให้แก่บริษัทฯ ในส่วนของเงินค่าทดแทนที่ดินที่ได้รับเสนอมายังไม่เป็นไปตามที่บริษัทฯเห็นสมควร บริษัทฯจึงยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองกลางอีกครั้ง อย่างไรก็ตาม บริษัทฯได้รับเงินค่าทดแทนส่วนของอาคารบนที่ดินดังกล่าวแล้ว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯคงเหลือค่าเพื่อการด้อยค่าที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนจำนวน 2 ล้านบาท

14. คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์

	(หน่วย: พันบาท)	
	งบการเงินรวม	เฉพาะกิจการ
ราคาทุน		
1 มกราคม 2560	653,569	602,286
ซื้อเพิ่มระหว่างปี	108,642	108,248
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	5	-
31 ธันวาคม 2560	762,216	710,534
ซื้อเพิ่มระหว่างปี	86,203	86,203
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	(35)	-
31 ธันวาคม 2561	848,384	796,737
ค่าตัดจำหน่ายสะสม		
1 มกราคม 2560	227,533	210,435
ค่าตัดจำหน่ายระหว่างปี	43,391	38,146
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	1	-
31 ธันวาคม 2560	270,925	248,581
ค่าตัดจำหน่ายระหว่างปี	94,445	89,295
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	(17)	-
31 ธันวาคม 2561	365,353	337,876
มูลค่าสุทธิตามบัญชี		
31 ธันวาคม 2560	491,291	461,953
31 ธันวาคม 2561	483,031	458,861

15. สิทธิการเช่า

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงิน	
	งบการเงินรวม	เฉพาะกิจการ
ราคาทุน		
1 มกราคม 2560	3,059,168	2,754,819
ซื้อเพิ่มระหว่างปี	198,069	147,828
ตัดจำหน่าย	(501)	(501)
31 ธันวาคม 2560	3,256,736	2,902,146
ซื้อเพิ่มระหว่างปี	454,612	398,491
ตัดจำหน่าย	-	-
31 ธันวาคม 2561	3,711,348	3,300,637
ค่าตัดจำหน่ายสะสม		
1 มกราคม 2560	541,746	532,709
ค่าตัดจำหน่ายระหว่างปี	95,903	86,283
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับส่วนที่ตัดจำหน่าย	(501)	(501)
31 ธันวาคม 2560	637,148	618,491
ค่าตัดจำหน่ายระหว่างปี	100,943	89,668
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับส่วนที่ตัดจำหน่าย	-	-
31 ธันวาคม 2561	738,091	708,159
มูลค่าสุทธิตามบัญชี		
31 ธันวาคม 2560	2,619,588	2,283,655
31 ธันวาคม 2561	2,973,257	2,592,478

16. เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

(หน่วย: พันบาท)

	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
ตัวแลกเปลี่ยน - สกุลเงินบาท	-	1.70	-	145,000	-	-
ตัวแลกเปลี่ยน - สกุลเงิน						
ต่างประเทศ	4.20 - 5.06	3.66 - 4.81	340,177	196,138	-	-
รวมเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน			340,177	341,138	-	-

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีวงเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารหลายแห่ง ที่ยังมีได้เบิกใช้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 305 ล้านบาท (2560: 305 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 275 ล้านบาท 2560: 275 ล้านบาท) และมีวงเงินสินเชื่ออื่นๆ จำนวน 15,785 ล้านบาท และ 56 ล้านบาทเอเชียริงกิต (2560: 14,470 ล้านบาท และ 38 ล้านบาทเอเชียริงกิต) (เฉพาะบริษัทฯ: 15,548 ล้านบาท 2560: 14,220 ล้านบาท)

17. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
เจ้าหนี้การค้า	12,151,245	11,900,886	10,537,042	10,032,704
เจ้าหนี้อื่น	614,885	644,417	553,199	562,717
เจ้าหนี้ค่าซื้อทรัพย์สิน	389,262	140,376	387,631	79,433
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	1,215,138	1,399,254	1,107,523	1,220,634
รวมเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	14,370,530	14,084,933	12,585,395	11,895,488

18. หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม			
	ส่วนที่ถึงกำหนดชำระในปี		ส่วนที่ถึงกำหนดชำระเกินหนึ่งปี	
	2561	2560	2561	2560
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	4,966	5,276	10,924	6,500
หัก: ดอกเบี่ยรอกการตัดจำหน่าย	(699)	(512)	(793)	(775)
สุทธิ	4,267	4,764	10,131	5,725

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ส่วนที่ถึงกำหนดชำระในปี		ส่วนที่ถึงกำหนดชำระเกินหนึ่งปี	
	2561	2560	2561	2560
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	4,966	2,551	10,924	6,500
หัก: ดอกเบี่ยรอกการตัดจำหน่าย	(699)	(457)	(793)	(775)
สุทธิ	4,267	2,094	10,131	5,725

บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้ทำสัญญาเช่าการเงินกับบริษัทลีสซิ่งเพื่อเช่ายานพาหนะและอุปกรณ์ใช้
ในการดำเนินงานของกิจการ โดยมีกำหนดการชำระค่าเช่าเป็นรายเดือน อายุของสัญญามีระยะเวลา
โดยเฉลี่ยประมาณ 3 ถึง 5 ปี

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายค่าเช่าขั้นต่ำตามสัญญาเช่าการเงินดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		
	31 ธันวาคม 2561		
	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม
ผลรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	4,966	10,924	15,890
ดอกเบี้ยตามสัญญาเช่าการเงินรอการตัดบัญชี	(699)	(793)	(1,492)
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	4,267	10,131	14,398

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		
	31 ธันวาคม 2560		
	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม
ผลรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	5,276	6,500	11,776
ดอกเบี้ยตามสัญญาเช่าการเงินรอการตัดบัญชี	(512)	(775)	(1,287)
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	4,764	5,725	10,489

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	31 ธันวาคม 2561		
	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม
ผลรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	4,966	10,924	15,890
ดอกเบี้ยตามสัญญาเช่าการเงินรอการตัดบัญชี	(699)	(793)	(1,492)
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	4,267	10,131	14,398

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	31 ธันวาคม 2560		
	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม
ผลรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	2,551	6,500	9,051
ดอกเบี้ยตามสัญญาเช่าการเงินรอการตัดบัญชี	(457)	(775)	(1,232)
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	2,094	5,725	7,819

19. เงินกู้ยืมระยะยาว

(หน่วย: พันบาท)

	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
เงินกู้ยืม - สกุลเงินบาท	3.59	3.59 และ 3.71	100,000	400,000	100,000	400,000
เงินกู้ยืม - สกุลเงิน มาเลเซียริงกิต	COF + 1.10*	COF + 1.10*	107,639	111,168	-	-
รวมเงินกู้ยืมระยะยาว			207,639	511,168	100,000	400,000
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี			(207,639)	(300,000)	(100,000)	(300,000)
เงินกู้ยืมระยะยาว - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระ ภายในหนึ่งปี			-	211,168	-	100,000

* อัตราร้อยละ the Bank's Cost of Fund ("COF") ของธนาคารผู้ให้กู้บวก 1.10 ต่อปี

การเปลี่ยนแปลงของบัญชีเงินกู้ยืมระยะยาวสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีรายละเอียดดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)	
	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะกิจการ
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	511,168	400,000
หัก: จ่ายคืนเงินกู้	(300,000)	(300,000)
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	(3,529)	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	207,639	100,000

ก) เงินกู้ยืม - สกุลเงินบาท เป็นเงินกู้ยืมแบบไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันจากสถาบันการเงินแห่งหนึ่ง ประกอบด้วยวงเงินสินเชื่อ 1 วงเงิน (2560: 2 วงเงิน) กำหนดชำระดอกเบี้ยเป็นรายงวดทุก 3 เดือน และกำหนดชำระคืนเงินต้นเป็นรายงวดทุก 6 เดือน โดยต้องชำระหนี้เงินต้นให้เสร็จสิ้นภายใน 10 งวด หรือ 60 เดือนนับจากเดือนที่เบิกรับเงินกู้งวดแรก ภายใต้สัญญาเงินกู้ บริษัทฯต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการเงินบางประการตามที่ระบุในสัญญา เช่น การชำระอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นต้น

ข) เงินกู้ยืม - สกกุลเงินมาเลเซียริงกิต เป็นเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินในต่างประเทศของ Home Product Center (Malaysia) Sdn. Bhd. ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทฯถือหุ้นในอัตราร้อยละ 100 กำหนดชำระดอกเบี้ยและเงินต้นเป็นรายเดือน โดยต้องชำระหนี้เงินต้นให้เสร็จสิ้นภายใน 7 ปี นับจากวันที่เบิกรับเงินกู้งวดแรก กำหนดชำระหนี้เงินต้นงวดแรก คือ เดือนที่ 25 นับจากวันที่เบิกรับเงินกู้งวดแรก เงินกู้ยืมดังกล่าวค้ำประกันทั้งจำนวน โดยบริษัทฯ พร้อมทั้งบริษัทฯต้องถือหุ้นในบริษัทย่อยดังกล่าวโดยทางตรงหรือทางอ้อมไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 นอกจากนี้ภายใต้สัญญาเงินกู้ บริษัทฯต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการเงินบางประการตามที่ระบุในสัญญา เช่น การดำรงอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นต้น ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญา โดยบริษัทฯย่อยได้แสดงยอดเงินกู้ยืมระยะยาวเป็นหนี้สินหมุนเวียนในงบการเงินรวม อย่างไรก็ตามบริษัทฯย่อยอยู่ระหว่างการเจรจาขอแก้ไขเงื่อนไขดังกล่าวจากธนาคาร

20. หุ้นกู้

ครั้งที่	อัตราดอกเบี้ยต่อปี	อายุ	คืนเงินต้น	ครบกำหนด	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
					จำนวนหุ้น (หุ้น)		จำนวนเงิน (พันบาท)	
					2561	2560	2561	2560
หุ้นกู้ประเภทไม่มีหลักประกันและไม่ด้อยสิทธิ								
ครั้งที่ 5/2557	คงที่ร้อยละ 3.47	5 ปี	เมื่อครบกำหนด	26 ธันวาคม 2562	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000
ครั้งที่ 1/2558	คงที่ร้อยละ 3.05	3 ปี	เมื่อครบกำหนด	24 กุมภาพันธ์ 2561	-	1,000,000	-	1,000,000
ครั้งที่ 2/2558	คงที่ร้อยละ 2.25	3 ปี	เมื่อครบกำหนด	15 กันยายน 2561	-	2,500,000	-	2,500,000
ครั้งที่ 1/2559	คงที่ร้อยละ 2.10	3 ปี	เมื่อครบกำหนด	5 สิงหาคม 2562	2,700,000	2,700,000	2,700,000	2,700,000
ครั้งที่ 2/2559	คงที่ร้อยละ 2.25	3 ปี	เมื่อครบกำหนด	14 ตุลาคม 2562	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000
ครั้งที่ 1/2560	คงที่ร้อยละ 2.48	3 ปี	เมื่อครบกำหนด	27 เมษายน 2563	4,000,000	4,000,000	4,000,000	4,000,000
ครั้งที่ 1/2561	คงที่ร้อยละ 2.00	3 ปี	เมื่อครบกำหนด	16 กุมภาพันธ์ 2564	2,000,000	-	2,000,000	-
ครั้งที่ 2/2561	คงที่ร้อยละ 2.55	2 ปี	เมื่อครบกำหนด	19 ตุลาคม 2563	2,000,000	-	2,000,000	-
ครั้งที่ 3/2561	คงที่ร้อยละ 3.00	3 ปี	เมื่อครบกำหนด	22 ตุลาคม 2564	2,000,000	-	2,000,000	-
รวม					16,700,000	14,200,000	16,700,000	14,200,000
หัก: หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี							(6,700,000)	(3,500,000)
หุ้นกู้ - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี							10,000,000	10,700,000

การเปลี่ยนแปลงของบัญชีหุ้นกู้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีรายละเอียด ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการ
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	14,200,000
บวก: ออกหุ้นกู้ระหว่างปี	6,000,000
หัก: จ่ายคืนหุ้นกู้	(3,500,000)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	16,700,000

หุ้นกู้ข้างต้นได้ระบุถึงข้อปฏิบัติและข้อจำกัดบางประการ เช่น การดำรงสัดส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและข้อจำกัดการประกาศจ่ายเงินปันผล และการจำหน่าย จ่ายหรือโอนทรัพย์สิน เป็นต้น

21. สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน

จำนวนเงินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานซึ่งเป็นเงินชดเชยพนักงานเมื่อออกจากงานแสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
สำรองผลประโยชน์ระยะยาว				
ของพนักงานต้นปี	262,236	185,754	234,406	165,307
ส่วนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน:				
ต้นทุนบริการในปัจจุบัน	35,355	40,177	29,440	35,046
ต้นทุนดอกเบี้ย	9,519	7,366	8,602	6,704
ต้นทุนบริการในอดีต	56,949	-	53,972	-
ส่วนที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:				
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง				
ข้อสมมติด้านประชากรศาสตร์	-	2,115	-	1,939
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง				
ข้อสมมติทางการเงิน	-	24,034	-	23,722
ส่วนที่เกิดจากการปรับปรุง				
จากประสบการณ์	-	33,571	-	32,403
ขาดทุนจากการประมาณการตาม				
หลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	-	59,720	-	58,064
ผลประโยชน์ที่จ่ายในระหว่างปี	(23,946)	(30,781)	(18,334)	(30,715)
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของ				
พนักงานปลายปี	340,113	262,236	308,086	234,406

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯและบริษัทย่อยคาดว่าจะจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานภายใน 1 ปีข้างหน้า เป็นจำนวนประมาณ 30 ล้านบาท (2560: 27 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 26 ล้านบาท 2560: 24 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ระยะเวลาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานของบริษัทฯและบริษัทย่อยประมาณ 11 ปี (2560: 11 ปี) (เฉพาะบริษัทฯ: 11 ปี 2560: 11 ปี)

สมมติฐานที่สำคัญในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ณ วันประเมินสรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ร้อยละต่อปี)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
อัตราคิดลด	3.0%	3.0%	3.0%	3.0%
อัตราการขึ้นเงินเดือนในอนาคต	6.0% - 6.5%	6.0% - 6.5%	6.0% - 6.5%	6.0% - 6.5%
อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวน พนักงาน (ขึ้นกับช่วงอายุ)	0 - 40%	0 - 40%	0 - 35%	0 - 35%

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	เพิ่มขึ้น 0.5%	ลดลง 0.5%	เพิ่มขึ้น 0.5%	ลดลง 0.5%
อัตราคิดลด				
31 ธันวาคม 2561	(14)	15	(13)	14
31 ธันวาคม 2560	(11)	12	(10)	11

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	เพิ่มขึ้น 1%	ลดลง 1%	เพิ่มขึ้น 1%	ลดลง 1%
อัตราการขึ้นเงินเดือนในอนาคต				
31 ธันวาคม 2561	37	(32)	34	(29)
31 ธันวาคม 2560	17	(30)	16	(27)

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	เพิ่มขึ้น 10%	ลดลง 10%	เพิ่มขึ้น 10%	ลดลง 10%
อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวน พนักงาน (ขึ้นกับช่วงอายุ)				
31 ธันวาคม 2561	(28)	33	(24)	30
31 ธันวาคม 2560	(18)	22	(16)	19

เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติผ่านร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอยู่ในระหว่างรอประกาศในราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่นี้กำหนดอัตราค่าชดเชยเพิ่มเติมกรณีนายจ้างเลิกจ้าง สำหรับลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ 20 ปีขึ้นไปให้มีสิทธิได้รับค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 400 วัน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นการแก้ไขโครงการสำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงาน และมีผลกระทบต่อให้บริษัทฯและบริษัทย่อยมีหนี้สินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ บริษัทฯและบริษัทย่อยได้บันทึกผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยรับรู้ต้นทุนบริการในอดีตเป็นค่าใช้จ่ายทันทีในงบกำไรขาดทุนแล้ว

22. โครงการสะสมหุ้นสำหรับพนักงาน

บริษัทฯมีโครงการสะสมหุ้นสำหรับพนักงาน (Employee Joint Investment Program หรือ EJIP) โดยมีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

บริษัทที่เข้าร่วมโครงการ	บริษัท โสม โปรดัคส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)
ระยะเวลาโครงการ	ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2556 ถึง 30 มิถุนายน 2561 รวมระยะเวลา 5 ปี
พนักงานที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการ	ผู้บริหารระดับผู้จัดการฝ่ายหรือเทียบเท่าขึ้นไป ซึ่งผ่านทดลองงาน โดยเป็นไปตามความสมัครใจ ทั้งนี้ไม่รวมกรรมการบริษัทฯ และที่ปรึกษาบริษัทฯ
รูปแบบโครงการ	เงินส่วนที่พนักงานจ่ายเพื่อเข้าร่วมโครงการ: อัตราไม่เกินร้อยละ 5 ของเงินเดือน เงินส่วนที่บริษัทฯจ่ายสมทบให้พนักงานที่เข้าร่วมโครงการ: อัตราร้อยละ 100 ของเงินที่พนักงานจ่ายเข้าโครงการ
กำหนดการซื้อหุ้นเข้าโครงการ	ทุกเดือน
เงื่อนไขการถือครองหลักทรัพย์	ปีที่ 1 - 3 ไม่สามารถขายได้ทั้งจำนวน ครบ 3 ปี สามารถขายหุ้นได้ 75% ของจำนวนหุ้นสะสมที่มีอยู่* ครบ 4 ปี สามารถขายหุ้นได้ 75% ของจำนวนหุ้นสะสมที่มีอยู่* ครบ 5 ปี สามารถขายหุ้นได้ทั้งจำนวน
ตัวแทนดำเนินงาน	บริษัทหลักทรัพย์ฟิลลิป (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)

* เงื่อนไขเดิม: ครบ 3 ปี สามารถขายหุ้นได้ 25% ของจำนวนหุ้นสะสมที่มีอยู่ และครบ 4 ปี สามารถขายหุ้นได้ 50% ของจำนวนหุ้นสะสมที่มีอยู่ โดยเงื่อนไขใหม่มีผลตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน 2560 เป็นต้นไป

โครงการสะสมหุ้นสำหรับพนักงานข้างต้นนี้ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2556

บริษัทที่เข้าร่วมโครงการ	บริษัท โสม โปรดัคส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)
ระยะเวลาโครงการ	ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2561 ถึง 30 มิถุนายน 2566 รวมระยะเวลา 5 ปี
พนักงานที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการ	ผู้บริหารระดับผู้จัดการฝ่ายหรือเทียบเท่าขึ้นไป ซึ่งผ่านทดลองงาน โดยเป็นไปตามความสมัครใจ ทั้งนี้ไม่รวมกรรมการบริษัทฯ และที่ปรึกษาบริษัทฯ
รูปแบบโครงการ	เงินส่วนที่พนักงานจ่ายเพื่อเข้าร่วมโครงการ: อัตราไม่เกินร้อยละ 5 ของเงินเดือน เงินส่วนที่บริษัทฯจ่ายสมทบให้พนักงานที่เข้าร่วมโครงการ: อัตราร้อยละ 100 ของเงินที่พนักงานจ่ายเข้าโครงการ
กำหนดการซื้อหุ้นเข้าโครงการ	ทุกเดือน
เงื่อนไขการถือครองหลักทรัพย์	ปีที่ 1 - 3 ไม่สามารถขายได้ทั้งจำนวน ครบ 3 ปี สามารถขายหุ้นได้ 25% ของจำนวนหุ้นสะสมที่มีอยู่ ครบ 4 ปี สามารถขายหุ้นได้ 50% ของจำนวนหุ้นสะสมที่มีอยู่ ครบ 5 ปี สามารถขายหุ้นได้ทั้งจำนวน
ตัวแทนดำเนินงาน	บริษัทหลักทรัพย์ฟิลลิป (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)

โครงการสะสมหุ้นสำหรับพนักงานนี้ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2561

ในระหว่างปี 2561 บริษัทฯได้จ่ายเงินสมทบโครงการเป็นจำนวนเงิน 30 ล้านบาท (2560: 28 ล้านบาท)

23. สํารองตามกฎหมาย

ภายใต้บทบัญญัติของมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 บริษัทฯต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน สํารองตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถนำไปจ่ายเงินปันผลได้

ในระหว่างปี 2560 บริษัทฯได้จัดสรรสำรองตามกฎหมายเป็นจำนวนเงิน 55 ล้านบาท ในปัจจุบันบริษัทฯได้จัดสรรสำรองตามกฎหมายไว้ครบถ้วนแล้ว

24. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

รายการค่าใช้จ่ายแบ่งตามลักษณะประกอบด้วยรายการค่าใช้จ่ายที่สำคัญดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
เงินเดือนและค่าแรงและผลประโยชน์อื่น				
ของพนักงาน	4,624	4,526	4,045	3,956
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารและสถานที่	1,855	1,801	1,612	1,603
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	3,064	3,066	2,515	2,565
ค่าสนับสนุนการขายและการดำเนินงาน	3,699	3,607	3,349	3,278
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	400	448	381	435
ค่าใช้จ่ายทางภาษีและค่าธรรมเนียม				
ราชการ	1,443	1,230	1,415	1,210
การเปลี่ยนแปลงในสินค้าสำเร็จรูป	34	749	(137)	400

25. ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ภาษีเงินได้ปัจจุบัน:				
ภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปี	1,306,127	1,110,131	1,299,177	1,106,348
รายการปรับปรุงค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้				
นิติบุคคลของปีก่อน	(299)	(11,046)	(292)	(10,895)
รายการปรับปรุงขาดทุนทางภาษี				
ของปีก่อน	(1,015)	(2,333)	-	-
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี:				
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการ				
เกิดผลแตกต่างชั่วคราวและการกลับ				
รายการผลแตกต่างชั่วคราว	4,702	3,618	(3,049)	6,080
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ใน				
 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	1,309,515	1,100,370	1,295,836	1,101,533

จำนวนภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับส่วนประกอบแต่ละส่วนของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี
สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สรุปได้ดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่เกี่ยวข้อง กับขาดทุนจากการประมาณการ ตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	-	(11,944)	-	(11,613)

รายการกระทบยอดระหว่างกำไรทางบัญชีกับค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้มีดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
กำไรทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	6,922,138	5,986,758	6,779,013	5,899,818
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	20%	20%	20%	20%
กำไรทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล คูณอัตราภาษี	1,384,428	1,197,352	1,355,803	1,179,964
รายการปรับปรุงค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ นิติบุคคลของปีก่อน	(299)	(11,046)	(292)	(10,895)
รายการปรับปรุงขาดทุนทางภาษี ของปีก่อน	(1,015)	(2,333)	-	-
ขาดทุนทางภาษีที่ไม่ได้บันทึกเป็น สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	18,043	15,886	-	-
ผลกระทบทางภาษีสำหรับ:				
การเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน ตามวิธีส่วนได้เสีย	475	538	-	-
ค่าใช้จ่ายต้องห้าม	33,183	29,926	27,956	25,974
ค่าใช้จ่ายที่มีสิทธิหักได้เพิ่มขึ้น	(125,911)	(130,011)	(88,235)	(93,568)
อื่นๆ	611	58	604	58
รวม	(91,642)	(99,489)	(59,677)	(67,536)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ใน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	1,309,515	1,100,370	1,295,836	1,101,533

ส่วนประกอบของสินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชีประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี				
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	3,430	6,242	3,070	5,929
ส่วนลดจากการซื้อสินค้า	88,862	91,041	77,521	78,121
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	8,792	16,626	8,792	16,626
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของ				
พนักงาน	68,022	52,446	61,617	46,881
ส่วนลดขดเชยสินทรัพย์ตัดบัญชี	9,481	7,740	9,380	7,674
ขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้	149	11,221	-	-
ประมาณการหนี้สิน	7,300	4,400	2,300	4,400
อื่น ๆ	-	6	-	-
สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี	186,036	189,722	162,680	159,631

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีรายการผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้จำนวน 584 ล้านบาท (2560: 503 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 510 ล้านบาท 2560: 453 ล้านบาท) ที่บริษัทฯและบริษัทย่อยไม่ได้บันทึกสินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี เนื่องจากบริษัทฯและบริษัทย่อยพิจารณาแล้ว เห็นว่าบริษัทฯและบริษัทย่อยอาจไม่ได้ใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวและผลขาดทุนทางภาษีข้างต้น

26. กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยหารกำไรสำหรับปีที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (ไม่รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างปี

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
กำไรสำหรับปี (พันบาท)	5,612,624	4,886,387	5,483,177	4,798,285
จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (พันหุ้น)	13,151,198	13,151,198	13,151,198	13,151,198
กำไรต่อหุ้น (บาท/หุ้น)	0.43	0.37	0.42	0.36

27. ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

ข้อมูลส่วนงานดำเนินงานที่นำเสนอนี้สอดคล้องกับรายงานภายในของบริษัทฯที่มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานได้รับและสอบทานอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้กับส่วนงานและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนงาน ทั้งนี้ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานของบริษัทคือคณะกรรมการบริษัทฯ

บริษัทฯและบริษัทย่อยดำเนินธุรกิจหลักในส่วนงานดำเนินงานที่รายงานเพียงส่วนงานเดียว คือ ธุรกิจค้าปลีกและค้าส่ง ซึ่งเป็นการจำหน่ายสินค้าและให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการตกแต่ง ก่อสร้าง ต่อเติม ซ่อมแซมอาคาร บ้านและที่อยู่อาศัยแบบครบวงจร และให้บริการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจค้าปลีกและค้าส่ง รวมถึงธุรกิจให้เช่าพื้นที่และให้บริการสาธารณูปโภคที่เกี่ยวข้อง (ซึ่งมียอดรวมของรายได้และ/หรือกำไรและ/หรือสินทรัพย์ น้อยกว่าร้อยละ 10 ของรายได้รวมและ/หรือกำไรและ/หรือสินทรัพย์ของทุกส่วนงาน ซึ่งไม่เข้าเงื่อนไขที่ต้องแยกแสดงตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน)

บริษัทฯและบริษัทย่อยประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงานโดยพิจารณาจากกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานซึ่งวัดมูลค่าโดยใช้เกณฑ์เดียวกับที่ใช้ในการวัดกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานรวมในงบการเงิน ดังนั้น รายได้ กำไรจากการดำเนินงาน และสินทรัพย์ที่แสดงอยู่ใน งบการเงิน จึงถือเป็นการรายงานตามส่วนงานดำเนินงานแล้ว

ข้อมูลเกี่ยวกับเขตภูมิศาสตร์

รายได้จากการขายจากลูกค้าภายนอกกำหนดขึ้นตามสถานที่ตั้งของลูกค้าของบริษัทฯและบริษัทย่อย สามารถสรุปได้ดังนี้

	(หน่วย: ล้านบาท)	
	2561	2560
รายได้จากการขายจากลูกค้าภายนอก		
ประเทศไทย	60,116	58,964
ประเทศมาเลเซีย	1,465	924
รวม	<u>61,581</u>	<u>59,888</u>
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (ไม่รวมสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี)		
ประเทศไทย	35,276	35,127
ประเทศมาเลเซีย	343	391
รวม	<u>35,619</u>	<u>35,518</u>

ข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้ารายใหญ่

ในปี 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยไม่มีรายได้จากลูกค้ารายใดที่มีมูลค่าเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ของรายได้ของกิจการ

28. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทฯและบริษัทย่อย และพนักงานของบริษัทฯและบริษัทย่อยได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 โดยบริษัทฯและบริษัทย่อยและพนักงานของบริษัทฯและบริษัทย่อยจะจ่ายสมทบเข้ากองทุนเป็นรายเดือนในอัตราร้อยละ 3 - 5 ของเงินเดือน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนี้บริหาร โดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด และจะจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อพนักงานนั้นออกจากงานตามระเบียบว่าด้วยกองทุนของบริษัทฯและบริษัทย่อย

ในระหว่างปี 2561 บริษัทฯและบริษัทย่อย รับรู้เงินสมทบดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายจำนวน 87 ล้านบาท (2560: 82 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 77 ล้านบาท 2560: 72 ล้านบาท)

29. เงินปันผลจ่าย

เงินปันผล	อนุมัติโดย	เงินปันผลจ่าย	
		เงินปันผลจ่าย (ล้านบาท)	ต่อหุ้น (บาท)
เงินปันผลประจำปี 2559	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2560	1,973	0.15
เงินปันผลระหว่างกาล ประจำปี 2560	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2560	1,709	0.13
รวม		<u>3,682</u>	
เงินปันผลประจำปี 2560	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2561	2,367	0.18
เงินปันผลระหว่างกาล ประจำปี 2561	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2561	1,973	0.15
รวม		<u><u>4,340</u></u>	

30. ภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

30.1 ภาวะผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีภาวะผูกพันเกี่ยวกับการก่อสร้างสาขาที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้รับเหมาหลายราย จำนวนเงินค่าก่อสร้างที่จะต้องจ่ายเป็นไปตามแผนการขยายและก่อสร้างสาขาในแต่ละช่วงเวลาของฝ่ายบริหาร นอกจากนี้ บริษัทฯ มีรายจ่ายฝ่ายทุนจากการขยายคลังสินค้ากลางจำนวน 142 ล้านบาท

30.2 ภาวะผูกพันตามสัญญาเช่าดำเนินงาน - ในฐานะผู้เช่า

ก) บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาเช่าที่ดิน อายุของสัญญา มีระยะเวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 3 - 30 ปี และสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาที่บอกเลิกไม่ได้ เว้นแต่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงยินยอมร่วมกัน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
จ่ายชำระ				
ภายใน 1 ปี	138	125	124	114
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	551	547	491	489
มากกว่า 5 ปี	3,573	3,463	2,977	2,851

ข) บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาเช่าพื้นที่ศูนย์การค้า เซาอุปรณ์และสัญญาบริการที่เกี่ยวข้อง อายุของสัญญา มีระยะเวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 3 - 30 ปี และสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาที่บอกเลิกไม่ได้ เว้นแต่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงยินยอมร่วมกัน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานและสัญญาบริการที่เกี่ยวข้องดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
จ่ายชำระ				
ภายใน 1 ปี	302	305	250	228
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	912	893	825	812
มากกว่า 5 ปี	1,806	1,683	1,708	1,683

30.3 ภาระผูกพันตามสัญญาบริการ/ให้บริการ/ให้เช่าที่ดินและอาคาร

- ก) บริษัทฯ ได้ทำสัญญาการรับความช่วยเหลือทางการเงินด้านการจัดการคลังสินค้ากับบริษัทย่อยแห่งหนึ่ง ภายใต้เงื่อนไขของสัญญาดังกล่าวบริษัทฯ มีภาระผูกพันที่ต้องจ่ายค่าตอบแทนรายเดือนในอัตราร้อยละของต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงของบริษัทย่อยดังกล่าว ภายใต้เงื่อนไขที่ระบุในสัญญา
- ข) บริษัทฯ ได้ทำสัญญาการให้ความช่วยเหลือทางการเงินการบริหารงานกับบริษัทย่อยสองแห่งและการจัดการเกี่ยวกับสินค้ากับบริษัทย่อยแห่งหนึ่ง ภายใต้เงื่อนไขของสัญญาดังกล่าวบริษัทฯ จะได้รับค่าธรรมเนียมรายเดือนในอัตราร้อยละของยอดขายรายได้ค่าเช่าและค่าบริการ และในอัตราร้อยละของต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงภายใต้เงื่อนไขที่ระบุในสัญญา
- ค) บริษัทฯ ได้ทำสัญญาให้เช่าที่ดิน และอาคารรวมถึงบริการที่เกี่ยวข้องกับบริษัทย่อยสองแห่ง อายุสัญญามีระยะเวลา 3 และ 30 ปี ภายใต้เงื่อนไขของสัญญาดังกล่าวบริษัทฯ จะได้รับค่าเช่าและค่าบริการเป็นรายเดือนตามอัตราที่ระบุในสัญญา และสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาบอกเลิกไม่ได้เว้นแต่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจะตกลงยินยอมร่วมกัน อย่างไรก็ตาม ณ วันที่ 1 มกราคม 2562 สัญญาให้เช่าอาคารรวมถึงบริการที่เกี่ยวข้องกับบริษัทย่อยแห่งหนึ่งได้สิ้นสุดลงแล้ว โดยบริษัทฯ เข้าบริหารพื้นที่เอง

30.4 สัญญาให้เช่าระยะยาว - ในฐานะผู้ให้เช่า

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯ ได้เช่าทำสัญญาจำนวน 8 สัญญากับบริษัทอื่น 4 แห่ง ในการให้เช่าและ/หรือให้เช่าช่วงพื้นที่บางส่วนในสาขาของบริษัทฯ จำนวน 7 สาขา อายุสัญญา ระหว่าง 18 - 30 ปี โดยมีค่าเช่ารับล่วงหน้ารวมจำนวน 649 ล้านบาท สัญญาครบกำหนดระหว่างปี 2576 - 2582 บริษัทฯ รับรู้รายได้ตามเกณฑ์ที่เป็นระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์ของสิทธิการเช่า โดยวิธีเส้นตรงตามอายุสัญญาเช่า

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ มียอดคงค้างของค่าเช่ารับล่วงหน้า (สุทธิจากจำนวนที่รับรู้เป็นรายได้) ตามสัญญาให้เช่าพื้นที่ดังกล่าวจำนวน 359 ล้านบาท (2560: 382 ล้านบาท)

30.5 การค้าประกัน

ก) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีหนังสือค้าประกันที่ออกโดยธนาคาร ในนามของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับภาระผูกพันการเช่า การซื้อสินค้าหรือจ้างทำของ และค้าประกันต่อหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เป็นจำนวนเงินรวม 147 ล้านบาท และ 1 ล้านบาทเฉลี่ยจริงกิต (2560: 145 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 124 ล้านบาท 2560: 132 ล้านบาท) หนังสือค้าประกันที่ออกโดยธนาคาร ในนามของบริษัทย่อยจำนวนเงิน 23 ล้านบาท และ 1 ล้านบาทเฉลี่ยจริงกิต (2560: 13 ล้านบาท) ค้าประกันโดยบริษัทฯ

- ข) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯมีภาระผูกพันจากการเปิดวงเงินเลตเตอร์ออฟเครดิตกับธนาคารพาณิชย์วงเงิน 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ 2 ล้านบาท (2560: 2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ 2 ล้านบาท)
- ค) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯค้ำประกันวงเงินสินเชื่อ เป็นจำนวน 280 ล้านบาท และ 114 ล้านบาทเลซีริงกิต (2560: 280 ล้านบาท และ 76 ล้านบาทเลซีริงกิต) กับสถาบันการเงิน ให้กับบริษัทย่อยของบริษัทฯ

30.6 คดีฟ้องร้อง

- ก) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯมีคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ซึ่งมีทุนทรัพย์รวมจำนวน 5 ล้านบาท (31 ธันวาคม 2560: 4 ล้านบาท) ซึ่งฝ่ายกฎหมายของบริษัทฯเชื่อว่าผลของคดีดังกล่าวจะไม่มีผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นบริษัทฯจึงไม่ได้บันทึกสำรองค่าเผื่อหนี้สินดังกล่าวไว้ในงบการเงิน
- ข) ในเดือนเมษายน 2558 เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของจังหวัดที่ตั้งสาขาของบริษัทฯแห่งหนึ่งถูกผู้ประกอบการท้องถิ่นฟ้องร้องเกี่ยวกับเรื่องการออกใบอนุญาตให้กับผู้ประกอบการกิจการในท้องถิ่น โดยยื่นคำร้องต่อศาลปกครอง ทั้งนี้บริษัทฯได้ร้องสอดเข้าเป็นคู่ความในคดีแล้วเพื่อรักษาสิทธิของบริษัทฯ โดยบริษัทฯได้ยื่นคำให้การและแถลงข้อเท็จจริงต่อศาลแล้วว่าการใช้ประโยชน์ในที่ดินของบริษัทฯไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม กฎหมายควบคุมอาคารฯ กฎหมายผังเมือง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามฝ่ายกฎหมายของบริษัทฯเห็นว่าบริษัทฯได้ดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมายแล้ว และเชื่อว่าผลของคดีน่าจะเป็นไปในทางที่เป็นประโยชน์แก่บริษัทฯ ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครอง

31. ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีสินทรัพย์และหนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรมแยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	-	-	5,847	5,847
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	208	-	208
หุ้นกู้	-	16,741	-	16,741

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	-	-	5,205	5,205
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	512	-	512
หุ้นกู้	-	14,446	-	14,446

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	-	-	6,690	6,690
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	100	-	100
หุ้นกู้	-	16,741	-	16,741

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	-	-	6,382	6,382
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	401	-	401
หุ้นกู้	-	14,446	-	14,446

32. เครื่องมือทางการเงิน

32.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยง

เครื่องมือทางการเงินที่สำคัญของบริษัทฯและบริษัทย่อยตามที่นิยามอยู่ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 107 “การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน” ประกอบด้วยเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น เงินให้กู้ยืมระยะสั้น เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น เงินกู้ยืมระยะยาว และหุ้นกู้ บริษัทฯและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว และมีนโยบายการบริหารความเสี่ยงดังนี้

ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

บริษัทฯและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น และเงินให้กู้ยืม ฝ่ายบริหารควบคุมความเสี่ยงนี้โดยการกำหนดให้มีนโยบายและวิธีการในการควบคุมสินเชื่อที่เหมาะสม ดังนั้นบริษัทฯและบริษัทย่อยจึงไม่คาดว่าจะได้รับความเสียหายที่เป็นสาระสำคัญจากการให้สินเชื่อ นอกจากนี้การให้สินเชื่อของบริษัทฯและบริษัทย่อยไม่มีการกระจุกตัวเนื่องจากบริษัทฯและบริษัทย่อยมีฐานของลูกค้าที่หลากหลายและมีอยู่จำนวนมาก รายจำนวนเงินสูงสุดที่บริษัทฯและบริษัทย่อยอาจต้องสูญเสียจากการให้สินเชื่อคือมูลค่าตามบัญชีของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นและเงินให้กู้ยืมที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน

ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

บริษัทฯและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยที่สำคัญอันเกี่ยวข้องกับเงินฝากสถาบันการเงิน เงินกู้ยืมและหุ้นกู้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสินทรัพย์ทางการเงินมีอัตราดอกเบี้ยที่ปรับขึ้นลงตามอัตราตลาดหรือมีอัตราดอกเบี้ยคงที่ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราตลาดในปัจจุบัน และมีหนี้สินทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราตลาดในปัจจุบัน ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยของบริษัทฯและบริษัทย่อยจึงอยู่ในระดับต่ำ

สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่สำคัญสามารถจัดตามประเภทอัตราดอกเบี้ย และสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่สามารถแยกตามวันที่ครบกำหนด หรือ วันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ (หากวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ถึงก่อน) ได้ดังนี้

	งบการเงินรวม					
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561					
	อัตราดอกเบี้ยคงที่		อัตราดอกเบี้ย		รวม	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)
	ภายใน 1 ปี	มากกว่า 1 ถึง 5 ปี	ปรับขึ้นลงตามราคาตลาด (ล้านบาท)	ไม่มีอัตราดอกเบี้ย		
สินทรัพย์ทางการเงิน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4,380	-	1,206	652	6,238	0.125 - 1.40
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	-	1,999	1,999	-
	<u>4,380</u>	<u>-</u>	<u>1,206</u>	<u>2,651</u>	<u>8,237</u>	
หนี้สินทางการเงิน						
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	340	-	-	-	340	4.20 - 5.06
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	14,371	14,371	-
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	4	10	-	-	14	4.85 - 7.21
เงินกู้ยืมระยะยาว	100	-	108	-	208	3.59 และ COF+1.10
หุ้นกู้	<u>6,700</u>	<u>10,000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>16,700</u>	<u>2.00 - 3.47</u>
	<u>7,144</u>	<u>10,010</u>	<u>108</u>	<u>14,371</u>	<u>31,633</u>	

	งบการเงินรวม					
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560					
	อัตราดอกเบี้ยคงที่		อัตราดอกเบี้ย		รวม	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)
	ภายใน 1 ปี	มากกว่า 1 ถึง 5 ปี	ปรับขึ้นลงตามราคาตลาด (ล้านบาท)	ไม่มีอัตราดอกเบี้ย		
สินทรัพย์ทางการเงิน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	1,640	-	315	550	2,505	0.25 - 1.00
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	-	1,797	1,797	-
	<u>1,640</u>	<u>-</u>	<u>315</u>	<u>2,347</u>	<u>4,302</u>	
หนี้สินทางการเงิน						
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	341	-	-	-	341	1.70 - 4.81
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	14,085	14,085	-
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	5	6	-	-	11	5.25 - 7.21
เงินกู้ยืมระยะยาว	300	100	111	-	511	3.59, 3.71 และ COF +1.10
หุ้นกู้	<u>3,500</u>	<u>10,700</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>14,200</u>	<u>2.10 - 3.47</u>
	<u>4,146</u>	<u>10,806</u>	<u>111</u>	<u>14,085</u>	<u>29,148</u>	

งบการเงินเฉพาะกิจการ						
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561						
	อัตราดอกเบี้ยคงที่		อัตราดอกเบี้ย		รวม	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)
	ภายใน 1 ปี	มากกว่า 1 ถึง 5 ปี	ปรับขึ้นลงตามราคาตลาด (ล้านบาท)	ไม่มีอัตราดอกเบี้ย		
สินทรัพย์ทางการเงิน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4,380	-	1,073	550	6,003	0.125 - 1.40
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	-	2,174	2,174	-
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	2,870	-	-	-	2,870	3.00
	<u>7,250</u>	<u>-</u>	<u>1,073</u>	<u>2,724</u>	<u>11,047</u>	
หนี้สินทางการเงิน						
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	12,585	12,585	-
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	139	-	-	-	139	1.75
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	4	10	-	-	14	4.85 - 7.21
เงินกู้ยืมระยะยาว	100	-	-	-	100	3.59
หุ้นกู้	6,700	10,000	-	-	16,700	2.00 - 3.47
	<u>6,943</u>	<u>10,010</u>	<u>-</u>	<u>12,585</u>	<u>29,538</u>	

งบการเงินเฉพาะกิจการ						
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560						
	อัตราดอกเบี้ยคงที่		อัตราดอกเบี้ย		รวม	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)
	ภายใน 1 ปี	มากกว่า 1 ถึง 5 ปี	ปรับขึ้นลงตามราคาตลาด (ล้านบาท)	ไม่มีอัตราดอกเบี้ย		
สินทรัพย์ทางการเงิน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	1,640	-	157	442	2,239	0.25 - 1.00
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	-	1,825	1,825	-
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	3,338	-	-	-	3,338	4.50
	<u>4,978</u>	<u>-</u>	<u>157</u>	<u>2,267</u>	<u>7,402</u>	
หนี้สินทางการเงิน						
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	11,895	11,895	-
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	100	-	-	-	100	1.75
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	2	6	-	-	8	5.25 - 7.21
เงินกู้ยืมระยะยาว	300	100	-	-	400	3.59 และ 3.71
หุ้นกู้	3,500	10,700	-	-	14,200	2.10 - 3.47
	<u>3,902</u>	<u>10,806</u>	<u>-</u>	<u>11,895</u>	<u>26,603</u>	

ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนที่สำคัญอันเกี่ยวเนื่องจากการซื้อสินค้า บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้ตกลงทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุสัญญาไม่เกินหนึ่งปีเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยง

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมียอดคงเหลือของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ ดังนี้

สกุลเงิน	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	สินทรัพย์ทางการเงิน		หนี้สินทางการเงิน		อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม		ณ วันที่ 31 ธันวาคม		ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)	
หยวน	-	-	8	6	4.71	5.00
เหรียญสหรัฐอเมริกา	-	-	-	1	32.40	32.64

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ยอดคงเหลือของสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า ดังนี้

งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ					
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561					
สกุลเงิน	จำนวนที่ซื้อ	จำนวนที่ขาย	อัตราแลกเปลี่ยนตามสัญญาของ		วันครบกำหนดตามสัญญา
			จำนวนที่ซื้อ	จำนวนที่ขาย	
	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)		
เหรียญสหรัฐอเมริกา	4	-	32.14 - 32.72	-	ภายในกรกฎาคม 2562

งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ					
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560					
สกุลเงิน	จำนวนที่ซื้อ	จำนวนที่ขาย	อัตราแลกเปลี่ยนตามสัญญาของ		วันครบกำหนดตามสัญญา
			จำนวนที่ซื้อ	จำนวนที่ขาย	
	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)		
เหรียญสหรัฐอเมริกา	2	-	32.42 - 33.05	-	ภายในมิถุนายน 2561

32.2 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

ตารางต่อไปนี้เป็น การสรุปเปรียบเทียบมูลค่าตามบัญชี และมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560

(หน่วย: ล้านบาท)

	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม
สินทรัพย์ทางการเงิน				
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	6,238	6,238	6,003	6,003
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	1,999	1,999	2,174	2,174
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	2,870	2,870
หนี้สินทางการเงิน				
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	340	340	-	-
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	14,371	14,371	12,585	12,585
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	139	139
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	14	14	14	14
เงินกู้ยืมระยะยาว	208	208	100	100
หุ้นกู้	16,700	16,741	16,700	16,741

(หน่วย: ล้านบาท)

	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม
สินทรัพย์ทางการเงิน				
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	2,505	2,505	2,239	2,239
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	1,797	1,797	1,825	1,825
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	3,338	3,338
หนี้สินทางการเงิน				
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	341	341	-	-
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	14,085	14,085	11,895	11,895
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	100	100
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	11	11	8	8
เงินกู้ยืมระยะยาว	511	512	400	401
หุ้นกู้	14,200	14,446	14,200	14,446

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีการประมาณการมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- ก) ลิขสิทธิ์และหนี้สินทางการเงินที่จะครบกำหนดในระยะเวลาอันสั้น ได้แก่ เงินสดและเงินฝากสถาบันการเงิน ลูกหนี้และเจ้าหนี้ แสดงมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณตามมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน
- ข) เงินให้กู้ยืมและเงินกู้ยืมที่มีดอกเบี้ยในอัตราใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ยในตลาดแสดงมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณตามมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน
- ค) หนี้กู้ที่จ่ายดอกเบี้ยในอัตรากำหนดที่แสดงมูลค่ายุติธรรมโดยการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่ายในอนาคต คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยโดยประมาณในตลาดปัจจุบันสำหรับเงินกู้ยืมที่มีเงื่อนไขใกล้เคียงกัน
- ง) สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า แสดงมูลค่ายุติธรรมซึ่งคำนวณโดยใช้เทคนิคการคิดลดกระแสเงินสดในอนาคตและแบบจำลองตามทฤษฎีในการประเมินมูลค่า ซึ่งข้อมูลที่น่ามาใช้ในการประเมินมูลค่าเป็นข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ในตลาดที่เกี่ยวข้อง เช่น อัตราแลกเปลี่ยนทันที

ในระหว่างปีปัจจุบัน ไม่มีการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

33. การบริหารจัดการทุน

วัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทุนที่สำคัญของบริษัทฯ คือ การจัดให้มีซึ่งโครงสร้างทุนที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานธุรกิจของบริษัทฯ และเสริมสร้างมูลค่าการถือหุ้นให้กับผู้ถือหุ้น บริษัทฯ จัดการสถานะของทุน โดยใช้อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt-to-Equity Ratio) เพื่อให้สอดคล้องกับเงื่อนไขข้อกำหนดของเงินกู้ยืมระยะยาวและหุ้นกู้ ซึ่งต้องรักษาระดับของอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนให้ไม่เกิน 2.50 ต่อ 1

34. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

- 34.1 ในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ 2562 บริษัทฯ ได้ให้กู้ยืมเงินแบบไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันแก่บริษัทย่อยแห่งหนึ่งรวมจำนวน 1,030 ล้านบาท ชำระดอกเบี้ยในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.00 ต่อปี ครอบคลุมชำระคืนเงินต้นเมื่อทวงถาม
- 34.2 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ได้มีมติอนุมัติเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติการจ่ายปันผลจากผลการดำเนินงานของเดือนกรกฎาคม 2561 ถึงธันวาคม 2561 โดยจ่ายปันผลเป็นเงินสดในอัตราหุ้นละ 0.20 บาท หรือคิดเป็นจำนวนเงินไม่เกิน 2,630.24 ล้านบาท โดยมีกำหนดจ่ายเงินปันผลจำนวนดังกล่าวภายในวันที่ 8 พฤษภาคม 2562 เนื่องจากการประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2561 ได้มีมติอนุมัติการจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลจากผลการดำเนินงานของเดือนมกราคม 2561 ถึงมิถุนายน 2561 ให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นเงินสดในอัตราหุ้นละ 0.15 บาท ซึ่งได้จ่ายเงินปันผลไปเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2561 ดังนั้นรวมการจ่ายปันผลสำหรับปี 2561 คิดเป็น 0.35 บาทต่อหุ้น

35. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2562